

Ekstern teoretisk prøve - Modul 3 – Somatisk sygdom og lidelse

Fagområder: Sygepleje, Anatomi og fysiologi herunder genetik, Sygdomslære herunder patologi og Ernæringslære og diætetik.

Professionshøjskolen
University College Nordjylland
Sygeplejerskeuddannelsen Aalborg

Ekstern teoretisk prøve

Modul 3

S15Vx

Dato: 29.10.2015

Kl. 9.00-12.00

Sygepleje, sygdomslære herunder patologi, ernæringslære og diætetik:

Baggrund

Else Iversen er 75 år og pensioneret skolelærer. Else blev enke for fem år siden. Hun har to voksne børn og fire børnebørn, som hun ofte ser.

Else nyder hverdagen og er social aktiv med blandt andet læsegruppe og gymnastik med veninderne.

Else er glad for god mad, som hun selv tilbereder. Hun ryger 15 cigaretter om dagen.

Else vejer 82 kg og er 168 cm høj, hvilket betyder, at hun har et BMI på 29 kg/m².

Else har for nyligt fået konstateret hyperkolesterolemie, samt hypertension, der ved sidste måling hos lægen var 155/90 mmHg.

En formiddag efter gymnastik, hvor Else sidder og nyder en kop kaffe med veninderne, får hun pludselig snøvlet og usammenhængende tale og udvikler parese af højre side.

Hun bliver indlagt akut, og en CT-scanning viser et venstresidigt hjerneinfarkt.

Aktuelt

Som sygeplejestuderende møder du Else Iversen på hendes 3. indlæggelsesdag. Hun har stadig højresidig parese og er påbegyndt genoptræningen. Genoptræningen er dog besværliggjort af, at Else er overvældende træt, hvorfor Else er meget sengeliggende.

Else har akutte smerter i højre skulder og har brug for hjælp til lejring flere gange i døgnet.

Else har afasi. Hun bliver opgivende og frustreret, når hun ikke kan gøre sig forståelig.

Else er meget småtspisende og har problemer med fejlsynkning. Hun får hjælp til at spise og har de sidste dage gennemsnitlig indtaget 50 g protein pr. dag og i alt 4500 kJ pr. dag.

Spørgsmål:

1. Elses apopleksi skyldes et infarkt. Redegør for årsager til et infarkt i hjernen (10 point).
2. Nævn 4 risikofaktorer til apopleksi (4 point).
3. Else har venstresidigt hjerneinfarkt. Beskriv sammenhængen mellem et venstresidigt hjerneinfarkt og en højresidig parese (6 point).
4. Else har akutte smerter i højre skulder. Nævn 4 fysiologiske smertereaktioner der kan observeres hos patienter med smerter (4 point).
5. Beskriv menneskers særlige anliggender/concerns ifølge Benner og Wrubel? (10 point)
6. Med udgangspunkt i casen nævn 4 særlige anliggender/concerns, der kan have betydning for Else (4 point).
7. Beskriv begrebet lidelse ifølge JM Morse? (10 point)
8. Elses energi- og proteinindtag har de seneste dage været på 50 -75 % af det skønnede behov. Redegør for om Else er i ernæringsmæssig risiko. Skemaet i bilag 1 skal indgå i redegørelsen (10 point)
9. Beskriv de negative konsekvenser det vil have for Else, hvis hun fortsætter med at have et energi- og proteinindtag, der ikke dækker hendes behov (8 point)

Bilag 1

SCREENINGSSKEMA TIL BESTEMMELSE AF ERNÆRINGSMÆSSIG RISIKO

SEKUNDÆR SCREENING

Ernæringsstilstand		Sværhedsgrad af sygdom (stress-metabolisme - øget behov)	
Normal score = 0	Normal ernæringsstilstand	Normal score = 0	Normale behov
Let score = 1	Vægttab > 5 % på 3 måneder eller Kostindtagelse 50-75 % af behovet i sidste uge	Let score = 1	Collum femoris fraktur Kronisk prægede ptt., særligt ved akutte komplikationer: kronisk obstruktiv lungesygdom, cirrhose <i>Øvrige (i flg. klinisk skøn): Fx kronisk prægede ptt. med nyteinsufficiens, IDDM eller cancer</i>
Moderat score = 2	Vægttab > 5% på 1 ½ måned eller BMI 18,5 – 20,5 eller Kostindtagelse 25-50 % af behovet i sidste uge	Moderat score = 2	Store abdominalkirurgiske indgreb (colectomi, gastrektomi, hepatektomi), Postoperativ ATIN, apopleksi <i>Øvrige (ifølge klinisk skøn): Fx gentagne operationer, svær pneumoni, ileus, anastomoselækager, svære inflammatoriske tramsygdomme eller cancer</i>
Svær score = 3	Vægttab > 5 % på 1 måned / 15 % på 3 måneder eller BMI < 18,5 og påvirket almentilstand eller Kostindtagelse 0-25 % af behovet i sidste uge	Svær score = 3	Kraniotraumer, Knoglemarvstransplantation Forbrænding > 50% <i>Øvrige (i flg. klinisk skøn): Fx svære infektioner (sepsis), ptt. i intensiv terapi (APACHE >10,) svær akut pankreatitis eller cancer</i>

Score: + Score: = Total score:

Alderskorrektion:
ved alder ≥ 70 år, lægges tallet 1 til scoren ovenfor

Hvis **alderskorrigeret Total score ≥ 3**, patienten er i ernæringsmæssig risiko, og der startes Behandlingsplan:

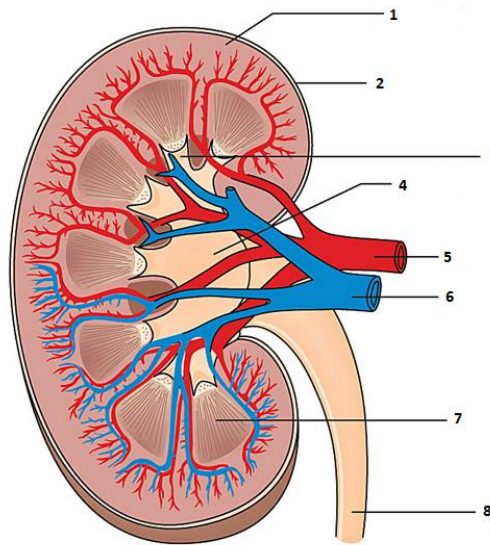
- 1) målsætning for behandling
- 2) skøn over behov,
- 3) stillingstagen til kostform,
- 4) plan for monitorering, evaluering og justering af indtag og vægt

Hvis **alderskorrigeret Total score < 3**, overvejes en forebyggende indsats, fx hvis pt. skal gennemgå en større operation.
Hvis dette ikke er indiceret, ordineres kostform og patienten re-screens ugentligt under indlæggelsen.

Anatomi og fysiologi herunder genetik:

Opgave 1 Ren (9 point)

- a. Nævn navnene, latinske og danske (hvis et sådant findes), på de markerede strukturer 1-8

© Munksgaard

- b. Beskriv hvor på figuren følgende mikroskopiske strukturer findes:
- Glomerulus
- Samlerør
- c. Redegør for hvad det er for dele af blodet, som *ikke* findes i præurinen
- d. Nævn hvor mange liter præurin, der dannes pr. døgn
- e. Nævn hvor mange liter en voksen persons døgndiurese normalt er på

Opgave 2 Fedtfordøjelsen (12 point)

- a. Nævn fællesbetegnelsen for de vigtigste energigivende fedtstoffer i vores kost
Fedtet i chymus bliver brudt op i mindre fedtdråber (bliver emulgeret), når det ankommer til tyndtarmen
- b. Beskriv hvordan denne proces finder sted, og redegør for hvorfor den er så vigtig for fedtfordøjelsen
- c. Nævn navnet på det enzym, der nedbryder triglycerider i tyndtarmen, og nævn hvor enzymet dannes
- d. Nævn navnene på de fedtspaltningsprodukter, der dannes når triglycerider nedbrydes af enzymet
- e. Redegør for hvordan fedtspaltningsprodukterne transporteres ind i tarmepitelcellerne
- f. Redegør for hvordan fedtstofferne transporteres fra tarmepitelcellerne og til blodbanen.

Opgave 3 Binyrerne (7 point)

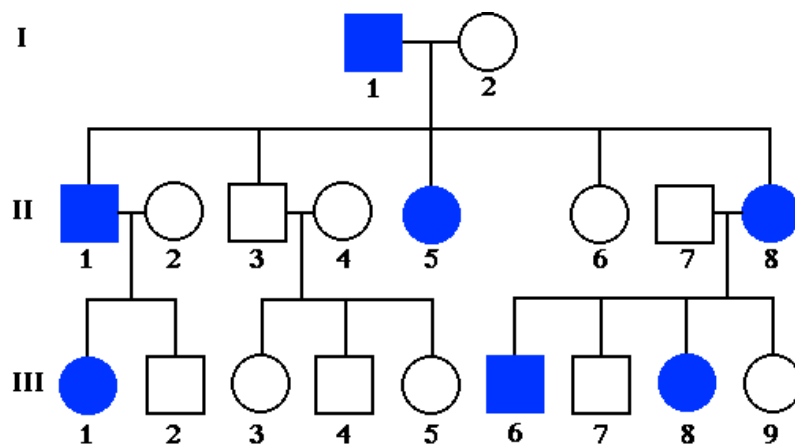
- a. Nævn den latinske betegnelse for binyrerne

I binyremarven dannes hormonerne adrenalin og noradrenalin

- b. Redegør for hvordan sekretionen af adrenalin og noradrenalin er reguleret
- c. Redegør for hvordan adrenalin påvirker:
- Hjerte og kredsløb
 - Blodsukker
 - Fedtstofskifte

Opgave 4 Genetik (6 point)

Stamtavlen vist nedenfor, viser arvegangen for en monogen sygdom, hvor personer med blå symboler har sygdommen

- a. Redegør for hvilken type arvegang der er tale om
- b. Beskriv fænotyperne for nummer 1 og 2 i første generation og redegør for deres genotyper

Parret, der udgøres af nummer 1 og 2 i anden generation, planlægger at få endnu et barn

- c. Redegør for hvad risikoen er for at et kommende barn arver sygdommen